

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/259/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7619203169
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ludvika Bodnárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7619203169.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ludviky Bodnárovej a členiek senátu JUDr. Diany Chlebovič Solčányovej a JUDr. Marianny Hraboveckej vo veci starostlivosti súdu o maloletého D. N. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi dieťaťa matky A. N. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho v U. č. X a neuvedeného otca za účasti prokurátora Krajskej prokuratúry Košice v konaní o zrušenie výchovného opatrenia a uloženie nového výchovného opatrenia o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 8.7.2019 č.k. 12P/127/2019- 33 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zrušil výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou maloletého D. N. nar. XX.X.XXXX uložený rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves z 26.10.2016 č.k. 16P 221/2015-25, ktorý sa vykonával v súčinnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi, obcou Rudňany, Spojenou školou U., H. školou U. a detským lekárom MUDr. S. M.. Nariadil nad maloletým D. N. nar. XX.X.XXXX na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky výchovné opatrenie - pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, a to v J. pre deti a rodiny A. najdlhšie na dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

2. Rozhodol tak na základe podnetu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi z 13.5.2019, ktorý uviedol, že výchovné opatrenie, dohľad, plní svoj účel u maloletej B. a maloletej Q., ale neplní svoj účel u maloletého D., preto úrad navrhol dohľad zrušiť a uložiť výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 písm. a) Zákona o rodine, a teda odňať maloletého z osobnej starostlivosti rodičov a umiestniť ho dočasne do zariadenia, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku. Zdôraznil, že maloletý má toho času 165 vymeškaných neospravedlnených hodín, je hyperaktívny, s poruchou pozornosti, pričom matka so školou nespolupracuje a aj napriek pravidelným upozorneniam o zanedbanej dochádzke nereaguje na poslané výzvy a upozornenia a do školy sa nedostavila. Konajúci súd vypočul matku, kolízneho opatrovníka a prokurátora Okresnej prokuratúry v Spišskej Novej Vsi, ktorý dňa 7.6.2019 vstúpil do konania. Konajúci súd vykonal ďalšie dokazovanie, oboznámil sa s obsahom spisu sp. zn. 16P 221/2015, kedy bol určený nad výchovou maloletých detí dohľad, ktorý sa vykonával v súčasnosti s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves s Obcou Rudňany, Spojenou školou U., Základnou školou U. a s detským lekárom MUDr. S. M.. Z obsahu je zrejmé, že súd uložil rodičom maloletých detí výchovné opatrenie - napomenutie. Uznesením pod sp. zn. 15P 125/2016-34 z 20.7.2017 Okresný súd Spišská Nová Ves zrušil výchovné opatrenie - dohľad nad výchovou mal. X. nar. XX.X.XXXX a mal. Q. nar. XX.X.XXXX, ktorý bol uložený rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 16P 221/2015-25 z 26.10.2015 a ponechal v platnosti výchovné opatrenie, dohľad nad výchovou mal. X. nar. XX.X.XXXX, maloletej B. nar. XX.X.XXXX, mal. B. nar. XX.X.XXXX, mal. Q. nar. XX.X.XXXX,

mal. D. nar. XX.X.XXXX a mal. B. nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol uložený rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 16P 221/2015-25 z 26.10.2015. Konajúci súd si vyžiadal správu základnej školy, ktorú maloletý navštevuje a z tejto bolo zrejmé a nepochybné, že maloletý má neospravedlnené hodiny (ku dňu podania správy, t.j. 13.6.2019 ide o 448 vymeškaných neospravedlnených hodín), do školy chodí hygienicky zanedbaný a špinavý. Mal. D. je na vyučovaní drzí, agresívny a spurný, počas prestávok máva konflikty a fyzické potýčky so spolužiakmi, pričom bitky vyvoláva aj mimo vyučovania. Na vyučovaní je aktívny, dosahuje dobré výsledky v matematike, pomerne dobre číta, ale diktáty má na slabšej úrovni. Spolupráca matky so školou nefunguje, matka sa o maloletého nezaujíma, so školou nekomunikuje. Zo správy Obce U. z 7.6.2019 vyplynulo, že rodina býva v časti U. - Zabíjanec. Domácnosť je nižšieho štandardu, obývajú polorozpadnutý dom, ktorý pozostáva z jednej miestnosti. Domácnosť je bez vody, skromne zariadená, hygiena je na nízkej úrovni. Z uznesenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Markušovce ČVS: ORP-1041/MK-SN-2018 z 17.1.2019 vyplýva, že maloletý sa dňa 18.12.2018 dopustil prečinu krádeže, pričom trestné stíhanie bolo odložené pre maloletý pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedný. Z uznesenia Obvodného oddelenia Policajného zboru Markušovce ČVS: ORP-93/MK-SN-2018 z 12.2.2018 vyplýva, že maloletý sa dňa 14.1.2018 dopustil prečinu krádeže, pričom trestné stíhanie bolo odložené pre maloletý pre nedostatok veku nie je trestne zodpovedný. Samotná matka uviedla, že má s maloletými výchovné problémy, nerešpektuje ju, nechce chodiť do školy. Ďalej tvrdila, že maloletý už teraz ľutuje, že mal veľa vymeškaných hodín a bude plniť jej príkazy. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves na pojednávaní viedla, že dohľad nad mal. D. tak, ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, svoj účel neplní. V roku 2018 sa maloletý dopustil dvoch prečinov krádeže, pričom aj matka je trestne stíhaná pre neplnenie povinnej školskej dochádzky. Kolízny opatrovník zotrval na vyjadreniach vo svojom podnete z 13.5.2019. Na základe takto vykonaného dokazovania rozhodol konajúci súd podľa § 37 ods. 3 písm. a) Zákona o rodine tak, že dočasne odňal mal. D. z osobnej starostlivosti matky a nariadil na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, a to Centrum pre deti a rodiny A..

3. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka. Uviedla, že maloletý sa začal plniť jej príkazy a správať sa lepšie, pretože nechce ísť do ústavu. Maloletý ľutuje, že vymeškával vyučovanie. Ďalej uviedla, že si plne uvedomuje svoje pochybenie nedostatočného dohľadu nad školskou dochádzkou maloletého a sľubuje, že maloletý bude pravidelne navštevovať školu. Odkedy sú súrodenci maloletého - X., B. a B. umiestnený v centre pre deti a rodiny v A., mal. D. sa polepšil a je to pre neho ponaučenie.

4. Prokurátor Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne. Uviedol, že z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie jednoznačne vyplynulo, že uložené výchovné opatrenie - dohľad nad maloletým D. nespĺnilo svoj účel. Maloletý nerešpektuje svoju matku, má množstvo neospravedlnených vyučovacích hodín a dopúšťa sa činov inak trestných. Pokiaľ nezanedbáva povinnú školskú dochádzku a školu navštevuje, vyvoláva rôzne fyzické potýčky a bitky medzi spolužiakmi, a to aj mimo školy. Matka nie je schopná zabezpečiť maloletému podmienky pre jeho riadny fyzický, psychický a sociálny vývin a sústavne zanedbáva (a to aj napriek dohľadu obce, úradu práce, lekára a školy) elementárne povinnosti, ktoré je ako rodič povinná plniť (hygiena, ošatenie, plnenie povinnej školskej dochádzky). Vyjadrenie matky, že maloletý už toho času počúva považuje za účelové, v snahe vyhnúť sa tomu, aby ďalšie jej dieťa bolo umiestnené v ústave.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne. V ostatnom zotrval na svojich doterajších vyjadreniach, ktoré zopakoval.

6. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“)

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 387 ods. 1, 2 a 3 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na

zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

9. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav veci, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami matky uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jej obranu už v konaní pred súdom prvej inštancie a matka ani v podanom odvolaní neuviedla žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať za následok iné rozhodnutie vo veci.

10. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok pre nariadenie výchovného opatrenia nad maloletým, keď prvoinštančný súd vykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu, jeho výsledky správne jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach vyhodnotil a aplikoval náležité hmotnoprávne ustanovenia, odvolací súd s poukazom na § 387 ods. 2 CSP už iba odkazuje na správne, presvedčivé a vyčerpávajúce odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na matkou uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie dodáva, že z priebehu súdnych konaní vo veci mal. D. je zrejmé, že k náprave pomerov počas poskytnutého takmer trojročného obdobia napriek všetkým opatreniam zo strany súdu a príslušného orgánu sociálnoprávnej ochrany detí nedošlo, naopak nevhodné správanie maloletého sa vystupňovalo tak, že sa v roku 2018 dopustil dvakrát činu inak trestného, preto je ťažko uveriť tvrdeniu matky v odvolaní, že v priebehu krátkeho obdobia (od vydania napadnutého rozhodnutia 8.7.2019 do podania jej odvolania 24.7.2019, resp. do začiatku nového školského roka 2018/2020 v septembri) u maloletého došlo k absolútnemu obratu a náhlejšej zmene v jeho správaní ako aj k zmene v prístupe matky k maloletému.

11. Je nepochybné, že odňatie dieťaťa z domáceho prostredia a jeho umiestnenie do akéhokoľvek ústavného zariadenia je vždy veľmi citeľným zásahom do života dieťaťa a treba ho pokladať za krajné riešenie. Preto zo strany súdu treba vždy starostlivo zvažovať, či výchova dieťaťa je tak vážne narušená, že je nevyhnutné jeho vyňatím z domáceho prostredia a umiestnením dieťaťa do ústavnej starostlivosti zasiahnuť do jeho života. V predmetnej veci však odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie musel konštatovať, že doposiaľ uložené miernejšie výchovné opatrenia - napomenutie a dohľad, sa minuli účinkom a k náprave nevedli. Odvolací súd, sledujúc najlepší záujem dieťaťa, sa preto plne stotožnil s názorom súdu prvej inštancie ako aj názorom kolízneho opatrovníka maloletého a z obavy o budúcnosť maloletého a jeho zdravý vývoj považoval za dôvodné v tomto prípade nariadiť maloletému pobyt v označenom zariadení, vykonávajúcom odbornú diagnostiku. V prípade, že po uplynutí stanovenej doby 6 mesiacov nedôjde v správaní maloletého k takej korekcii, že bude možný jeho návrat do domáceho prostredia, súd môže rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, pokiaľ by bolo vhodnejšie. Na druhej strane, ak by výchovné problémy pominuli skôr, nič nebráni súdu, aby nariadené výchovné opatrenie zrušil.

12. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnuté rozhodnutie ako vecne správne podľa ust. § 387 ods. 1 CSP a podľa ust. § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

13. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).